

Europees Agentschap voor de veiligheid van de
luchtvaart

TOELICHTING BIJ

ADVIES NR. 01/2013

RMT.0136 (ADR.001(a)) & RMT.0137 (ADR.001(b))

RMT.0140 (ADR.002(a)) & RMT.0141 (ADR.002(b))

RMT.0144 (ADR.003(a)) & RMT.0145 (ADR.003(b))

NPA/CRD 2011-20

'Vereisten voor autoriteiten, organisaties en exploitatie betreffende luchtvaartterreinen'

SAMENVATTING

Deze toelichting is bedoeld om de lezer te informeren over de kernelementen van onderhavig EASA-advies nr. 01/2013 en de wijzigingen die in vervolg op het CRD in de ontwerpverordening inzake luchtvaartterreinen zijn doorgevoerd. Deze wijzigingen vloeien voort uit reacties op het CRD waaruit bleek dat de ontwerpvoorschriften verder verfijnd konden worden. De wijzigingen worden samen met de motivering ervan in dit document beschreven.

Dit advies is het resultaat van uitgebreide samenwerking met lidstaten en belanghebbenden. Het EASA meent dan ook dat het breed gedragen wordt en een goed uitgewerkt kader voor vaststelling van de toekomstige verordening inzake luchtvaartterreinen biedt.

INLEIDING

I. Algemeen

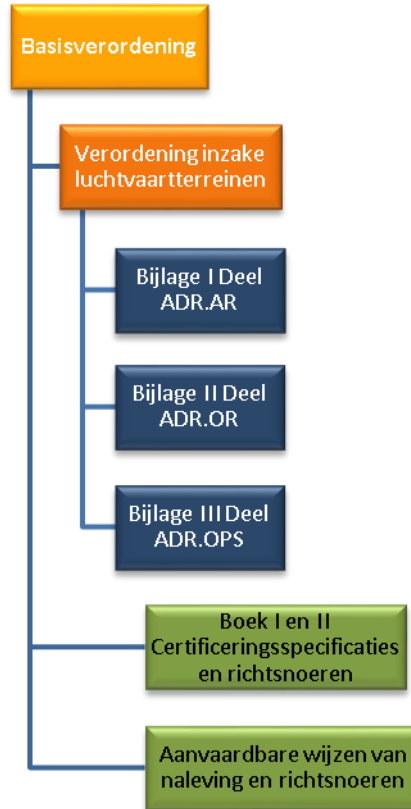
1. Bij Verordening (EG) nr. 216/2008 zoals gewijzigd (hierna 'de basisverordening') is het bevoegdheidsgebied van het Europees Agentschap voor de veiligheid van de luchtvaart (hierna "het Agentschap") uitgebreid met luchtverkeersbeheer en luchtvaartnavigatiediensten (ATM/ANS) en luchtvaartterreinen. Met deze nieuwe verantwoordelijkheid kreeg het Agentschap een mandaat voor het opstellen van ontwerpveiligheidsvoorschriften voor luchtvaartterreinen en gemeenschappelijke regels voor certificering en toezicht door de nationale luchtvaartautoriteiten (NAA's) ten behoeve van de Europese Commissie.
2. Dit advies heeft tot doel de Europese Commissie bij te staan bij het vaststellen van uitvoeringsvoorschriften voor luchtvaartterreinen door haar de definitieve overwegingen van het Agentschap ter zake te doen toekomen. Verwacht wordt dat de uitvoeringsvoorschriften door de Europese Commissie zullen worden goedgekeurd en eind 2013 van kracht zullen worden.
3. Parallel hieraan is niet-bindende regelgeving (aanvaardbare wijzen van naleving, richtsnoeren en certificeringsspecificaties) ter onderbouwing van de toekomstige uitvoeringsvoorschriften uitgewerkt; deze zal naar verwachting door het Agentschap worden goedgekeurd en tegelijk met de uitvoeringsvoorschriften in werking treden. Anders dan bij bovenbedoelde uitvoeringsvoorschriften blijft dit ondersteunend materiaal tot het moment van goedkeuring bij het Agentschap berusten. Er is dus meer tijd om het in de loop van 2013 nog aan te passen en definitief vorm te geven.
4. Deze toelichting is bedoeld om de lezer inzicht te verschaffen in de redenen voor en gevolgen van de laatste wijzigingen die in de ontwerpuitvoeringsvoorschriften zijn doorgevoerd. Het betreft wijzigingen die door het Agentschap worden aanbevolen naar aanleiding van de reacties die zijn ontvangen op het CRD bij NPA 2011-20. Er is zowel een 'schone' versie als een versie met bijgehouden wijzigingen ('tracked changes') van de toekomstige ontwerpuitvoeringsvoorschriften beschikbaar.
5. Verder is bij deze toelichting een lijst gevoegd van elementen van het ondersteunend materiaal (wijzen van naleving, richtsnoeren en certificeringsspecificaties) die het Agentschap nog verder wenst uit te werken. Ook deze - niet-uitputtende - lijst, die enkel ter informatie is bedoeld en geen formeel onderdeel van dit advies is, vloeit voort uit de reacties op het CRD. De lijst heeft een voorlopig karakter. In afzonderlijke gevallen zullen nieuwe ontwerp teksten worden gepresenteerd.

II. Toepassingsgebied van dit advies

6. Dit advies bestaat uit de volgende documenten:
- de ontwerpmandelverordening inzake luchtvaartterreinen, met de volgende bijlagen:
 - bijlage I — Deel ADR.AR – Vereisten voor autoriteiten
 - bijlage II — Deel ADR.OR – Vereisten voor organisaties
 - bijlage III — Deel ADR.OPS – Vereisten voor exploitatie

III. Structuur van de regelgeving

7. Onderstaande figuur geeft een overzicht van de bijlagen bij de toekomstige verordening inzake luchtvaartterreinen:

Figuur 1: Bijlagen bij de verordening inzake luchtvaartterreinen

IV. Raadpleging

8. NPA 2011-20 werd op 13 december 2011 op de website van het Agentschap gepubliceerd (<http://easa.europa.eu/rulemaking/notices-of-proposed-amendment-NPA.php>). De raadplegingsperiode eindigde - na een verzoek om verlenging - op 30 april 2012.
9. De samenvattingen van de opmerkingen, de bijbehorende reacties en de voorgestelde herziene regelgevingstekst zijn tijdens de volgende bijeenkomsten besproken:
- Conferentie over luchtvaartterreinen 21/22 mei 2012
- Themabijeenkomsten
- Ontwerpverordening en Deel AR 12 juni 2012
 - Deel OR 13 juni 2012
 - Deel OPS 19 juni 2012
 - Boek 1 CS 20 juni 2012
10. Op basis van het bovenstaande en van uitgebreid overleg met autoriteiten, verenigingen en exploitanten van luchtvaartterreinen publiceerde het Agentschap op 26 november 2012 het CRD bij NPA 2011-20. De periode voor het indienen van

reacties eindigde op 3 februari 2013. In die periode heeft het Agentschap nauw contact met alle partijen onderhouden om een adequate behandeling van alle reacties te waarborgen. Er heeft een groot aantal - formele en informele - bijeenkomsten plaatsgevonden om alle partijen in de gelegenheid te stellen open met elkaar te discussiëren en inzicht te krijgen in de voorgestelde veranderingen en de motivering daarvan.

V. Overzicht van de reacties op het CRD

11. Opgemerkt zij dat in een aanzienlijk deel van de reacties de waardering terug te vinden was die zowel autoriteiten als exploitanten van luchtvaartterreinen eerder hadden uitgesproken voor de positieve houding van waaruit het Agentschap de commentaren uit de openbare raadpleging (de NPA-fase) benaderd had. In het CRD, zo was de perceptie, werden veel van de aan het Agentschap kenbaar gemaakte zorgen aan de orde gesteld. Een groot aantal reacties betrof de goedkeuring van de voorschriften en het gebrek aan samenhang dat het gevolg zou zijn van het wijzigen van bepaalde voorschriften zonder afdoende rekening te houden met de implicaties daarvan voor bijbehorende of ondersteunende regelgeving. Hieronder wordt nader ingegaan op de wijzigingen die het Agentschap naar aanleiding van de ontvangen reacties in elk deel doorgevoerd heeft en op de overwegingen die aan die wijzigingen ten grondslag liggen.
12. In veel reacties van de sector kwam een interpretatieprobleem omtrent het gebruik van de formulering "ervoor zorgen" naar voren. Die bleek veelal te zijn opgevat als zou ze betekenen dat exploitanten van luchtvaartterreinen rechtstreeks verantwoordelijk zijn voor de uitwerking van de procedures en de controle op de naleving daarvan door alle betrokkenen. Zo was de formulering niet bedoeld, en die uitleg stemt ook niet overeen met het kader van verantwoordelijkheden dat het Agentschap voor exploitanten van luchtvaartterreinen voor ogen heeft. Daar waar het Agentschap "ervoor zorgen" of "waarborgen" gebruikt, wordt bedoeld dat de exploitant zich ervan moet vergewissen dat er procedures aanwezig zijn, dat deze afdoende bekendgemaakt zijn en dat ze in de algemene veiligheidsbeheersystemen van het luchtvaartterrein zijn opgenomen. Het Agentschap erkent dat andere organisaties een actieve rol kunnen spelen bij de feitelijke realisatie van de procedure overeenkomstig het voorschrift, maar dan nog blijft de exploitant van het luchtvaartterrein verantwoordelijk voor het initiëren, controleren en beoordelen van de effectiviteit van die procedure.
13. Naar aanleiding van een verzoek om meer duidelijkheid over de aansprakelijkheid van exploitanten van luchtvaartterreinen in situaties waarin operationele diensten door andere entiteiten worden verleend heeft het Agentschap nadere richtsnoeren opgenomen omtrent de verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid die de exploitant voor deze samenwerkingsovereenkomsten geacht wordt op zich te nemen. Zoals vermeld wordt van exploitanten van luchtvaartterreinen verwacht dat ze de coördinatie tussen de diverse entiteiten verzorgen, maar daarbij wordt ervan uitgegaan dat ze zich met het opnemen van die taak van hun verantwoordelijkheden kwijten en dus niet voor het handelen van die andere entiteiten aansprakelijk zijn.
14. In de hierna volgende delen wordt nader ingegaan op de uitwerking van de ontwerpverordening.

WIJZIGINGEN VAN DE ONTWERPVERORDENING INZAKE LUCHTVAARTTERREINEN

I. Toepassingsgebied

15. De ontwerpverordening inzake luchtvaartterreinen definieert de algemene toepasselijkheid van de delen waaruit ze is opgebouwd, voorziet in de omzetting van bestaande certificaten, legt het gebruik van de in artikel 4, lid 3 ter, van de basisverordening bedoelde ontheffingen vast en stelt specifieke maatregelen in de vorm van omzettingstermijnen en het Deviation Acceptance and Action Document (DAAD) voor die zijn bedoeld om een soepele overgang naar de nieuwe certificeringsspecificaties te bevorderen.

II. Overzicht van de reacties

16. De reacties op de ontwerpverordening betroffen hoofdzakelijk de definities, het toezicht op luchtvaartterreinen en de toepasselijkheid van de voorschriften voordat certificering is verkregen.

III. Toelichting op de wijzigingen

Nieuwe overweging (15):

17. Deze nieuwe overweging geeft aan tot hoever de verantwoordelijkheid van de exploitant van een luchtvaartterrein reikt wanneer een in bijlage III bij de verordening voorgescreven luchtvaartterreindienst niet door de exploitant zelf maar door een overheidsinstantie of een andere organisatie wordt verleend.

Nieuwe overweging (16):

18. Deze nieuwe overweging maakt duidelijk dat de verordening geen gevolgen heeft voor de niet aan veiligheid gerelateerde aspecten van bestaande nationale certificaten voor luchtvaartterreinen.

Artikel 1: Onderwerp en toepassingsgebied

19. Artikel 1 is gewijzigd om duidelijk te maken welke bijlage voor welke entiteit geldt. De termijn waarbinnen de verschillende entiteiten de vereisten in de bijlagen moeten naleven staat nu vermeld in artikel 12.

Artikel 2: Definities

20. De definitie van "planningcyclus van het toezicht" bleek tot enig misverstand aanleiding te geven. De omschrijving "periode waarbinnen de naleving van alle toepasselijke vereisten wordt gecontroleerd" zou een extra belasting voor bepaalde bevoegde autoriteiten inhouden. Het Agentschap heeft de tekst nog eens bestudeerd en is tot de conclusie gekomen dat de huidige definitie het toezicht op aanvaardbare wijzen van naleving en certificeringsspecificaties - die geen vereisten zijn - buiten beschouwing laat. De tekst is gewijzigd om aan te geven dat sommige items een stabiel karakter hebben en van het periodiek toezicht uitgezonderd kunnen worden als ze geen verandering ondergaan. In de nieuwe definitie wordt de planningcyclus van het toezicht omschreven als een periode waarbinnen de permanente overeenstemming wordt gecontroleerd. Deze definitie laat in het midden met welke middelen een dergelijke controle moet worden uitgevoerd. In de definitie van "voorwaarden van het certificaat" zijn twee elementen geschrapt.

Artikel 3: Toezichtcapaciteit

21. Dit artikel is gewijzigd om duidelijk te maken dat de lidstaten een bevoegde autoriteit aanwijzen die verantwoordelijk is voor de certificering van en het toezicht op luchtvaartterreinen en de exploitatie daarvan in plaats van voor activiteiten van luchtvaartterreinen in algemene zin. Dit levert een nauwkeuriger gedefinieerd toepassingsgebied en een betere afstemming op de basisverordening op. Andere wijzigingen voorzien erin dat de bevoegde autoriteit ervoor kan kiezen handhavingsmaatregelen te treffen of enkel te initiëren. Die maatregelen zouden dan door andere betrokken entiteiten moeten worden genomen.

Het voorschrift omtrent de coördinatie van het toezicht op in de nabijheid van nationale grenzen gelegen luchtvaartterreinen is herzien; het betreft enkel nog "bescherming" en is verplaatst naar artikel 8.

Artikel 4: Informatieverstrekking aan het Agentschap

22. In de reactie op artikel 4 werd aangegeven dat 'de namen van de luchtvaartterreinen' een juiste identificatie in de weg zou kunnen staan als de lidstaat de in het artikel voorgestelde bewoordingen zou gebruiken. Om verwarring te voorkomen heeft het Agentschap daarom het ICAO-voorschrift overgenomen; de bepaling luidt nu dat de aan het Agentschap te verstrekken informatie 'naam, locatie en ICAO-code van de luchtvaartterreinen' moet bevatten.

Artikel 5: Ontheffingen overeenkomstig artikel 4, lid 3 ter, van Verordening (EG) nr. 216/2008

23. De wijziging van artikel 5 houdt verband met het streven van het Agentschap meer duidelijkheid te verschaffen over de termijn waarbinnen de lidstaat de overeenstemming van het luchtvaartterrein met de vereisten voor ontheffing moet beoordelen. Het Agentschap heeft getracht de flexibiliteit in het artikel te behouden om de lidstaten in staat te stellen zelf te bepalen of een luchtvaartterrein aan de vereisten voor ontheffing voldoet. Een kleine inconsistentie in het artikel heeft echter mogelijk tot enige verwarring geleid. Daarom is in lid 2 het adjectief "voorgaande" ingevoegd, zodat de formulering nu overeenkomt met die in lid 3, onder c).

Artikel 6: Omzetting van certificaten

24. Dit artikel is gewijzigd om de geldigheid van bestaande certificaten te specificeren.

Artikel 7: Afwijkingen van certificeringsspecificaties

25. Dit artikel is naar aanleiding van twee reacties gewijzigd. De eerste betrof het gebruik van de term "eerste certificaten". Die zou luchtvaartterreinen die in een vroeg stadium certificering hebben aangevraagd in een nadelige positie brengen ten opzichte van terreinen die later worden gecertificeerd. Het nadeel ten opzichte van luchtvaartterreinen waarvoor nog geen nieuw certificaat is afgegeven zou erin bestaan dat voor "echte" afwijkingen die pas na de certificering worden vastgesteld geen gebruik gemaakt zou kunnen worden van het DAAD, terwijl voor nog niet gecertificeerde terreinen dergelijke onopgemerkt gebleven afwijkingen in het DAAD zouden kunnen worden opgenomen. Om die reden is het adjectief "eerste" geschrapt. Het DAAD kan dus ook gebruikt worden wanneer toepasselijke afwijkingen ten tijde van de certificering over het hoofd zijn gezien. De tweede reactie betrof de einddatum in het artikel, die verschilde van die in de toelichting. De datum in het artikel is gecorrigeerd.

Artikel 8: Bescherming van de onmiddellijke omgeving van het luchtvaartterrein

26. Zoals aangegeven bij artikel 3 hierboven bevat dit artikel (in lid 3) nu het voorschrift inzake coördinatie voor in de nabijheid van nationale grenzen gelegen

luchtvaartterreinen, niet meer voor toezicht, zoals in het eerder voorgestelde artikel 3, maar alleen nog voor bescherming.

Artikel 9: Bewaking van de onmiddellijke omgeving van het luchtvaartterrein

27. De wijziging van artikel 9 houdt verband met de opmerking dat het instellen van gebieden voor rondtrekkend wild ook positief zou kunnen uitpakken, in de zin dat in het wild levende dieren daardoor mogelijk wegtrekken uit gebieden waar zij een gevaar voor de activiteiten van het luchtvaartterrein zouden kunnen vormen. Het Agentschap heeft daarom in het punt betreffende rondtrekkend wild de zinsnede "voor luchtvaartactiviteiten schadelijk" ingevoegd.

Artikel 12: Inwerkingtreding

28. Dit artikel is gewijzigd om de vereisten inzake inwerkingtreding te specificeren voor luchtvaartterreinen die momenteel krachtens nationale wetgeving gecertificeerd zijn en voor terreinen waarvoor een certificeringsprocedure loopt die vóór de inwerkingtreding van deze verordening is ingeleid.

WIJZIGINGEN VAN BIJLAGE I – DEEL ADR.AR – VEREISTEN VOOR AUTORITEITEN

I. Toepassingsgebied

29. Dit deel beschrijft de vereisten voor bevoegde autoriteiten. Het uitgewerkte materiaal legt het volgende vast:
- a. de vereisten voor de beheersystemen van de bevoegde autoriteiten;
 - b. de procedure voor het beoordelen en aanvaarden van een door een aanvrager voorgestelde toepasselijke certificeringsgrondslag voor een luchtvaartterrein;
 - c. de procedure voor aanvaarding van het handboek van het luchtvaartterrein met bijzonderheden betreffende het luchtvaartterrein en de op het terrein uitgevoerde diensten en activiteiten;
 - d. de vereisten voor de afgifte, handhaving, wijziging, schorsing of intrekking van certificaten voor luchtvaartterreinen en exploitanten van luchtvaartterreinen (voor zover in een lidstaat toegepast);
 - e. de vereisten voor autoriteiten inzake het permanent veiligheidstoezicht op luchtvaartterreinen, de op luchtvaartterreinen uitgevoerde activiteiten en diensten en de exploitant van het luchtvaartterrein;
 - f. de omstandigheden waarin vluchtuitvoeringen in het belang van de veiligheid verboden, beperkt of aan voorwaarden gebonden worden.

II. Overzicht van de reacties

30. De reacties betreffende de vereisten voor organisaties betroffen hoofdzakelijk het beheersysteem, het toezichtprogramma, de afgifte van het certificaat en wijzigingen. De tekst is op basis van de reacties herzien met als doel de belasting voor de bevoegde autoriteiten te beperken en hun verplichtingen wat betreft het toezichtprogramma, de afgifte van certificaten en wijzigingen te specificeren.

III. Toelichting op de wijzigingen

ADR.AR.A.005: Bevoegde autoriteit

31. Het uitvoeringsvoorschrift is gewijzigd om duidelijk te maken dat de bevoegde autoriteit niet automatisch, zonder voorwaarden, een certificaat afgeeft. Die suggestie lag mogelijk - onbedoeld - in de eerdere tekst besloten.

ADR.AR.B.020: Bijhouden van gegevens

32. Het uitvoeringsvoorschrift bepaalt nu dat gegevens naar gelang van het geval voor de geldigheidsduur van het certificaat of de verklaring worden bewaard. De verandering is bedoeld om de bevoegde autoriteit in staat te stellen te bepalen welke gegevens moeten worden bewaard.

ADR.AR.C.005: Toezicht

33. Aan het uitvoeringsvoorschrift is de bepaling toegevoegd dat de bevoegde autoriteit ook andere infrastructuur en activiteiten binnen de door de exploitant van het luchtvaartterrein overeenkomstig ADR.OPS.B.075 bewaakte zones onder haar toezicht kan brengen. Daarbij kan het onder meer gaan om voorafgaande toestemming.

ADR.AR.C.015: Inleiding van het certificeringsproces

34. De tekst is gewijzigd om aan te geven dat het certificeringproces een iteratief karakter heeft en niet zoals oorspronkelijk gepropageerd louter reactief verloopt. Het moet een op samenwerking berustend proces zijn waarin beide partijen interactief de certificeringsgrondslag en -vereisten uitwerken. Het certificeringsproces is geen bureaucratische aangelegenheid en moet ook niet als zodanig benaderd worden.

ADR.AR.C.020: Certificeringsgrondslag

35. In het uitvoeringsvoorschrift wordt de certificeringsgrondslag nu nauwkeuriger beschreven. Het proces dat tot de certificeringsgrondslag leidt is opgenomen in een aanvaardbare wijze van naleving onder ADR.AR.C.015, waar de term voor de eerste maal wordt gebruikt.

WIJZIGINGEN VAN BIJLAGE II – DEEL ADR.OR – VEREISTEN VOOR ORGANISATIES

I. Toepassingsgebied

36. Deel ADR.OR bevat de vereisten die door exploitanten van luchtvaartterreinen moeten worden nageleefd. Het omvat vijf subdelen - Algemene vereisten, Certificering / Verklaring, Verantwoordelijkheden van de exploitant, Beheer en Handboek van het luchtvaartterrein - en beschrijft:
- de voorwaarden voor het exploiteren van een luchtvaartterrein in overeenstemming met de essentiële vereisten van bijlage Va en, in voorkomend geval, bijlage Vb bij de basisverordening;
 - de verantwoordelijkheden en rechten van een exploitant van een luchtvaartterrein;
 - het proces voor de opstelling van het handboek van het luchtvaartterrein en de inhoud daarvan, alsook de voorschriften voor het exploiteren van het terrein overeenkomstig het handboek;
 - de vereisten voor een beheersysteem van het luchtvaartterrein, waaronder het veiligheidsbeheersysteem;
 - de verantwoordelijkheden van de exploitant van het luchtvaartterrein en derden die operationele diensten op het luchtvaartterrein verlenen,

waaronder procedures van de exploitant van het luchtvaartterrein voor de bewaking van en het toezicht op activiteiten van derden in het bewegingsgebied.

II. Overzicht van de reacties

37. Net zoals de reacties op de vereisten voor autoriteiten betroffen de opmerkingen inzake de vereisten voor exploitanten voornamelijk de voorschriften voor toezicht op derden en wijzigingen, alsook de personeelsvereisten. Voorts zijn belangrijke reacties op de opleidingsvoorschriften ontvangen, waaruit substantiële herzieningen van deze voorschriften zijn voortgevloeid.

III. Toelichting op de wijzigingen

ADR.OR.B.015: Aanvraag van een certificaat

38. Dit uitvoeringsvoorschrift is gewijzigd in verband met de (strekking van de) wijzigingen die zijn doorgevoerd in ADR.AR.C.015 (zie hierboven in het deel over vereisten voor autoriteiten). De voorschriften voor het aanvragen van een certificaat zijn nu duidelijker geformuleerd.

ADR.OR.B.040: Wijzigingen

39. De begintekst van het uitvoeringsvoorschrift is licht gewijzigd om het toepassingsgebied van de vereisten inzake wijzigingen te verduidelijken, en elders is een wijziging doorgevoerd om de reikwijdte van de beoordeling van de voorgestelde wijziging te specificeren.

ADR.OR.B.060: Verklaring van verleners van platformbeheersdiensten

40. Er is een minimale aanpassing doorgevoerd omwille van de duidelijkheid.

ADR.OR.C.005: Verantwoordelijkheden van de exploitant van een luchtvaartterrein

41. Het uitvoeringsvoorschrift is gewijzigd om duidelijk te maken dat bepaalde informatie die in het voorschrift wordt genoemd alleen gepubliceerd hoeft te worden wanneer dat noodzakelijk wordt geacht. Het oorspronkelijke voorschrift zou inhouden dat ook informatie gepubliceerd zou moeten worden die veeleer alleen in het handboek van het luchtvaartterrein zou moeten worden vermeld. De ontwerptekst is gewijzigd om aan te geven dat alle informatie die voor de veiligheid van luchtvaartuigen van belang is in het handboek van het luchtvaartterrein moet worden vermeld maar dat mogelijk alleen passende informatie behoeft te worden gepubliceerd. Verder is een kleine wijziging doorgevoerd om aan te geven dat eventuele overeenkomsten tussen de exploitant van een luchtvaartterrein en andere entiteiten niet formeel van aard hoeven te zijn.

ADR.OR.C.040: Voorkomen van brand

42. De wijziging van het uitvoeringsvoorschrift is bedoeld om aan te geven dat de exploitant van een luchtvaartterrein niet rechtstreeks verantwoordelijk is voor naleving van het voorschrift, maar alleen moet zorgen voor procedures die waarborgen dat men van het voorschrift op de hoogte is.

ADR.OR.C.045: Gebruik van alcohol, psychoactieve stoffen en geneesmiddelen

43. Het uitvoeringsvoorschrift bepaalde dat exploitanten van luchtvaartterreinen een beleid moeten opstellen en bekendmaken omtrent het gebruik van de in dit voorschrift genoemde stoffen. In veel reacties werd bezwaar gemaakt tegen toepassing van de restricties aangaande het gebruik van de vermelde stoffen op het beheer van het luchtvaartterrein. Hoewel het Agentschap niet heeft voorgeschreven wat onder het beleid zou moeten vallen, heeft het om elk misverstand te voorkomen het woord "beheer" geschrapt.

ADR.OR.D.015: Personeelsvereisten

44. Door de ingrijpende wijziging van ADR.OR.D.017 (zie hieronder) moest in dit uitvoeringsvoorschrift een bepaling opgenomen worden die de exploitant van een luchtvaartterrein de verplichting oplegt erop toe zien dat personeelsleden die bij de exploitatie, het onderhoud of het beheer van het luchtvaartterrein betrokken zijn naar behoren overeenkomstig het opleidingsprogramma zijn opgeleid. Hiermee wordt ADR.OR.D.017 zoals herzien verduidelijkt.

ADR.OR.D.017: Programma's voor opleiding en vakbekwaamheidsproeven

45. Door de vergaande wijzigingen van dit uitvoeringsvoorschrift is duidelijk gemaakt tot hoever de verantwoordelijkheden van de exploitant van een luchtvaartterrein reiken wat betreft de opleiding van zijn eigen personeel, het bijhouden van gegevens en het waarborgen van passende opleiding van personen die zonder begeleiding werken in het bewegingsgebied of een andere operationele zone van het luchtvaartterrein. Het herschreven voorschrift zou nu duidelijk moeten maken dat de exploitant van een luchtvaartterrein niet rechtstreeks verantwoordelijk is voor de opleiding van het personeel van andere organisaties. Wel moet hij erop toezien dat personeelsleden van andere organisaties zijn opgeleid overeenkomstig de door hem ontwikkelde normen (leerplan en frequentie), zoals voorgeschreven in de essentiële vereisten. Daarom blijft een verplichting tot algemeen administratief toezicht op de opleiding van personeelsleden van andere organisaties bestaan.

ADR.OR.D.027: Veiligheidsprogramma's

46. Er is een minimale aanpassing doorgevoerd om aan te geven dat de exploitant van een luchtvaartterrein niet kan waarborgen dat organisaties die op het luchtvaartterrein activiteiten uitvoeren bij dergelijke programma's betrokken zijn, maar dergelijke organisaties wel tot deelname aan die programma's moet aanzetten.

ADR.OR.D.035: Bijhouden van gegevens

47. Er is een kleine wijziging aangebracht om duidelijk te maken dat gegevens omtrent de certificeringsgrondslag en gebruikte alternatieve wijzen van naleving slechts voor de geldigheidsduur van het certificaat en niet voor onbepaalde duur bewaard moeten worden.

ADR.OR.E.005: Handboek van het luchtvaartterrein

48. De tekst is licht gewijzigd om de verantwoordelijkheden van de exploitant van een luchtvaartterrein te verduidelijken waar het gaat om het informeren van personeelsleden van andere organisaties over het handboek van het luchtvaartterrein. De tekst van het CRD impliceerde dat de exploitant van het luchtvaartterrein ervoor zou moeten zorgen dat personeelsleden van andere organisaties van het bestaan van het handboek op de hoogte zijn, terwijl bedoeld was dat alleen de organisaties hierover geïnformeerd moeten worden. Het is aan die organisaties om ervoor te zorgen dat het handboek onder de aandacht van hun eigen personeelsleden wordt gebracht.

WIJZIGINGEN VAN BIJLAGE III – DEEL ADR.OPS – VEREISTEN VOOR EXPLOITATIE

I. Toepassingsgebied

49. Deel ADR.OPS bevat de vereisten die door exploitanten van luchtvaartterreinen moeten worden nageleefd. Het omvat drie subdelen - Gegevens over het luchtvaartterrein, Operationele diensten, apparatuur en installaties van het luchtvaartterrein en Onderhoud van het luchtvaartterrein - en beschrijft:
- vereisten en processen voor de veilige exploitatie van luchtvaartterreinen, waaronder onderhoud van het luchtvaartterrein;
 - vereisten en processen voor veilige operationele diensten van het luchtvaartterrein, ongeacht of die door de exploitant van het luchtvaartterrein of door een derde worden verleend;
 - vereisten voor de veiligheid van met luchtvaartuigen verband houdende activiteiten aan de grond in het bewegingsgebied.

II. Overzicht van de reacties

50. De vereisten voor de exploitatie van luchtvaartterreinen leverden een aantal reacties betreffende reddings- en brandbestrijdingsdiensten en onderhoud van luchtvaartterreinen op. Verder zijn enige verduidelijkingen doorgevoerd naar aanleiding van tijdens de periode voor het indienen van reacties ontvangen vragen over de reikwijdte van de verplichting voor de exploitant van een luchtvaartterrein om een veilige exploitatie in bepaalde weersomstandigheden te garanderen.

III. Toelichting op de wijzigingen

ADR.OPS.B.001: Verlenen van diensten

51. Dit uitvoeringsvoorschrift is licht gewijzigd: het adjectief "operationele" is geschrapt omdat de formulering "operationele diensten" reeds in de titel voorkomt. Het toepassingsgebied is dus duidelijk gedefinieerd en hoeft in de uitvoeringsvoorschriften niet opnieuw te worden aangegeven. Verder is aanvullend materiaal in de vorm van richtsnoeren toegevoegd ter ondersteuning van het uitvoeringsvoorschrift (zie bijlage 1).

ADR.OPS.B.010: Reddings- en brandbestrijdingsdiensten

52. In dit uitvoeringsvoorschrift is onder meer een kleine aanpassing doorgevoerd betreffende de verwachte reactietijd van de reddings- en brandbestrijdingsdiensten (niet meer "onmiddellijk" maar "tijdig"). In sommige reacties was erop gewezen dat wanneer aan de vereisten voor paraatheid wordt voldaan er geen verplichting tot "onmiddellijk" reageren bestaat, zoals eerder in het voorschrift werd geëist. Een ingrijpende wijziging was nodig in verband met de hierboven beschreven wijzigingen van ADR.OR.D.017. De vereisten inzake opleiding en vakbekwaamheidsproeven voor reddings- en brandbestrijdingsdiensten zijn weer in dit deel ondergebracht. Dankzij de - recente - introductie van ADR.OPS.B.011, dat voorziet in de mogelijkheid dat andere partijen deze diensten verlenen, kon dit voorschrift op een geschiktere plek worden teruggeplaatst.

ADR.OPS.B.025: Gebruik van voertuigen

53. Het adjectief "formele" voor 'opleiding' is geschrapt. Deze minimale aanpassing is doorgevoerd om duidelijk te maken dat het voorschrift de exploitant van een luchtvaartterrein er niet toe wil verplichten de opleiding rechtstreeks te verzorgen, maar "procedures" op te stellen en te implementeren. Voorts staat niets in dit voorschrift eraan in de weg dat de exploitant van een luchtvaartterrein de uitvoering van deze taken overdraagt aan een andere organisatie.

ADR.OPS.B.035: Gebruik in winterse omstandigheden

54. Het uitvoeringsvoorschrift is gewijzigd om de rol van de exploitant te verduidelijken.

ADR.OPS.B.040: Gebruik bij nacht

55. Het uitvoeringsvoorschrift is gewijzigd om de rol van de exploitant te verduidelijken.

ADR.OPS.B.045: Gebruik bij slecht zicht

56. Het uitvoeringsvoorschrift is gewijzigd om de rol van de exploitant te verduidelijken.

ADR.OPS.B.060: Toegang tot het bewegingsgebied

57. Dit uitvoeringsvoorschrift is geschrapt in verband met de wijzigingen van ADR.OR.D.017, waarin het naar strekking is geïncorporeerd.

ADR.OPS.B.070: Veiligheid van werkzaamheden op het luchtvaartterrein

58. De bepaling dat voor grote bouwwerken op het luchtvaartterrein voorafgaande goedkeuring van de bevoegde autoriteit vereist is, is geschrapt. Dit vereiste is niet meer nodig aangezien de hier bedoelde situatie door de wijziging van ADR.AR.C.005 in dat voorschrift wordt geregeld.

ADR.OPS.B.075: Bescherming van luchtvaartterreinen

59. In lid a), onder 1), is ter verduidelijking de bevoegdheidsgerelateerde beperking voor de exploitant van het luchtvaartterrein van artikel 8, lid a, onder 4), van de basisverordening toegevoegd.

ADR.OPS.C.005: Onderhoud van luchtvaartterreinen - Algemeen

60. Het vereiste van voorafgaande goedkeuring voor het onderhoudsprogramma en grootschalige onderhoudswerkzaamheden is geschrapt.

UITSLUITEND TER INFORMATIE

BIJVOEGSEL I

Dit bijvoegsel bevat verwijzingen naar ondersteunend materiaal dat mogelijk herzien wordt in verband met wijzigingen van de corresponderende voorgestelde uitvoeringsvoorschriften of reacties die het ondersteunend materiaal betreffen. Waar mogelijk wordt ook nieuw materiaal vermeld dat inmiddels uitgewerkt is. Deze lijst dient uitsluitend ter informatie en heeft geen definitief of uitputtend karakter. Het Agentschap zal in de aanloop naar goedkeuring contact met externe partijen blijven onderhouden om materiaal van de hoogste kwaliteit tot stand te brengen.

Vereisten voor autoriteiten

Mogelijke wijzigingen van het ondersteunend materiaal (aanvaardbare wijzen van naleving en richtsnoeren) zijn onder meer:

Nieuw AMC1 ADR.AR.B.005(a)(1)	Beheersysteem
AMC1 ADR.AR.B.005(a)(4)	Beheersysteem
AMC1 ADR.AR.B.005(d)	Beheersysteem
GM1 ADR.AR.B.005(a)(1)	Beheersysteem
GM2 ADR.AR.B.005(a)(2)	Beheersysteem
AMC1 ADR.AR.C.015(b)(1)(2)	Inleiding van het certificeringsproces
AMC1 ADR.AR.C.015(b)(1)	Inleiding van het certificeringsproces
Nieuw GM1 ADR.AR.C.015(c)	Inleiding van het certificeringsproces
AMC1 ADR.AR.C.035(a)	Afgifte van certificaten
GM1 ADR.AR.C.035(a)(2)	Afgifte van certificaten
GM3 ADR.AR.C.035(b)(1);(2)	Afgifte van certificaten
AMC3 ADR.AR.C.040(a);(f)	Wijzigingen
AMC3 ADR.AR.C.040	Wijzigingen

Vereisten voor organisaties

Mogelijke wijzigingen van het ondersteunend materiaal (aanvaardbare wijzen van naleving en richtsnoeren) zijn onder meer:

AMC1 ADR.OR.B.015(b)(4)	Aanvraag van een certificaat
--------------------------------	------------------------------

GM1 ADR.OR.B.015(b)(5)	Aanvraag van een certificaat
AMC1 ADR.OR.B.040 (a)	Wijzigingen
GM1 ADR.OR.B.040 (a);(b)	Wijzigingen
AMC1 ADR.OR.D.005(b)(11)	Beheersysteem
AMC2 ADR.OR.D.005(b)(11)	Beheersysteem
AMC2 ADR.OR.D.005(c)	Beheersysteem
AMC1 ADR.OR.D.010	Gecontracteerde activiteiten
AMC1 ADR.OR.D.015 (b)	Personeelsvereisten
AMC1 ADR.OR.D.017(a)	Programma's voor opleiding en vakbekwaamheidsproeven
GM1 ADR.OR.D.017(a)	Programma's voor opleiding en vakbekwaamheidsproeven
GM2 ADR.OR.D.025	Coördinatie met andere organisaties
AMC1 ADR.OR.D.030	Systeem voor veiligheidsrapportage

Vereisten voor exploitatie

Mogelijke wijzigingen van het ondersteunend materiaal (aanvaardbare wijzen van naleving en richtsnoeren) zijn onder meer:

AMC2 ADR.OPS.B.010	Verlenen van diensten
GM5 ADR.OPS.B.010	Verlenen van diensten

Onderstaand richtsnoer is ontwikkeld ter verduidelijking van het toepassingsgebied van het uitvoeringsvoorschrift wat betreft de verantwoordelijkheden en aansprakelijkheid van de exploitant van een luchtvaartterrein wanneer derden betrokken zijn bij de ontwikkeling en levering van operationele diensten zoals reddings- en brandbestrijdingsdiensten, verstrekking van rijbewijzen, enz.

GM1 ADR.OPS.B.001	Verlenen van diensten
--------------------------	-----------------------

DIENSTEN

De in deel B van deze bijlage bedoelde diensten moeten op een luchtvaartterrein worden verleend. In sommige gevallen worden deze diensten niet rechtstreeks door de exploitant van het luchtvaartterrein maar door een andere organisatie of overheidsinstantie, of een combinatie daarvan, verleend. De exploitant van het luchtvaartterrein moet vanuit zijn verantwoordelijkheid voor de exploitatie van het luchtvaartterrein evenwel voorzien in overeenkomsten en samenwerking met deze organisaties of instanties om te waarborgen dat de diensten conform de wettelijke

vereisten worden verleend. Bovenbeschreven methode sluit aan bij het doel van een geïntegreerd veiligheidsbeheersysteem, dat de exploitant van het luchtvaartterrein helpt de veiligheidsdoelstelling van de dienstverlening te bereiken. In dit verband wordt de exploitant van het luchtvaartterrein geacht zich door toepassing van bovenvermelde procedures van zijn verantwoordelijkheid te kwijten. Voorts mag de exploitant van het luchtvaartterrein niet rechtstreeks verantwoordelijk worden gehouden of aansprakelijk worden gesteld voor gevallen van niet-naleving door een andere bij de overeenkomst betrokken entiteit.

Er moeten nog andere wijzigingen van het ondersteunend materiaal (**aanvaardbare wijzen van naleving en richtsnoeren**) voor reddings- en brandbestrijdingsdiensten worden besproken nu de opleidingsvereisten weer in dit deel zijn opgenomen.

AMC1 ADR.OPS.A.010	Vereisten inzake gegevenskwaliteit
AMC1 ADR.OPS.B.005	Rampenplan voor het luchtvaartterrein
AMC5 ADR.OPS.B.010	Reddings- en brandbestrijdingsdiensten
GM5 ADR.OPS.B.010	Reddings- en brandbestrijdingsdiensten
AMC1 ADR.OPS.B.020	Beperking van het gevaar van aanvaringen met in het wild levende dieren
AMC1 ADR.OPS.B.035	Gebruik in winterse omstandigheden
AMC1 ADR.OPS.B.045	Gebruik bij slecht zicht
AMC1 ADR.OPS.B.075	Bescherming van luchtvaartterreinen

De aanvaardbare wijzen van naleving en richtsnoeren aangaande **ADR.OPS.B.060** worden geschrapt.

Boek 1 en 2, certificeringsspecificaties en richtsnoeren

Certificeringsspecificaties uit boek 1 en 2 (ondersteunend materiaal) die mogelijk herzien zullen worden zijn onder meer:

HOOFDSTUK B – START- EN LANDINGSBANEN

CS ADR-DSN.B.035	Feitelijke lengte van de baan en beschikbaarverklaarde afstanden
CS ADR-DSN.B.045	Breedte van banen
CS ADR-DSN.B.060	Hellingsgraad in de lengterichting van banen
CS ADR-DSN.B.065	Veranderingen van de hellingsgraad in de lengterichting van banen
CS ADR-DSN.B.070	Uitzichtlengte voor hellingsgraden van banen
CS ADR-DSN.B.080	Hellingsgraad in de dwarsrichting van banen
CS ADR-DSN.B.095	Turn pads
CS ADR-DSN.B.105	Draagkracht van turn pads
CS ADR-DSN.B.130	Hellingsgraden van baanbermen

- CS ADR-DSN.B.135 Breedte van baanbermen
- CS ADR-DSN.B.160 Breedte van de strip
- CS ADR-DSN.B.170 Strips van niet-precisienadering- en niet-instrumentbanen
- CS ADR-DSN.B.180 Hellingsgraad in de lengterichting van strips
- CS ADR-DSN.B.185 Hellingsgraad in de dwarsrichting van strips
- CS ADR-DSN.B.190 Draagkracht van strips
- CS ADR-DSN.B.205 Functioneringsgebied radiohoogtemeter

HOOFDSTUK C – VEILIGHEIDSZONE BAANEINDE (RESA)

- CS ADR-DSN.C.215 Afmetingen van RESA's
- CS ADR-DSN.C.230 Hellingsgraden van RESA's
- CS ADR-DSN.C.235 Draagkracht van RESA's

HOOFDSTUK D – TAXIBANEN

- CS ADR-DSN.D.240 Taxibanen algemeen
- CS ADR-DSN.D.245 Breedte van taxibanen
- CS ADR-DSN.D.265 Hellingsgraad in de lengterichting van taxibanen
- CS ADR-DSN.D.270 Veranderingen van de hellingsgraad in de lengterichting van taxibanen
- CS ADR-DSN.D.275 Uitzichtlengte van taxibanen
- CS ADR-DSN.D.280 Hellingsgraad in de dwarsrichting van taxibanen
- CS ADR-DSN.D.320 Objecten op strips van taxibanen
- CS ADR-DSN.D.330 Hellingsgraden van strips van taxibanen
- CS ADR-DSN.D.340 Locatie van wachtvakken, baanwachtposities, tussenliggende wachtposities en wachtposities voor het wegverkeer

HOOFDSTUK L – VISUELE HULPMIDDELEN VOOR NAVIGATIE (MARKERINGEN)

- CS ADR-DSN.L.540 Richtpuntmarkering
- CS ADR-DSN.L.570 Uitgebreide markering taxibaanhartlijn

HOOFDSTUK M – VISUELE HULPMIDDELEN VOOR NAVIGATIE (VERLICHTING)

- CS ADR-DSN.M.620 Luchtvaartbakens
- CS ADR-DSN.M.700 Signaallichten snelle-uitgangstaxibaan
- CS ADR-DSN.M.710 Verlichting taxibaanhartlijn
- CS ADR-DSN.M.715 Verlichting taxibaanhartlijn op taxibanen, banen, snelle-uitgangstaxi- of andere uitgangstaxibanen
- CS ADR-DSN.M.760 Advanced Visual Docking Guidance System (A-VDGS)
- CS ADR-DSN.M.770 Wachtpositielicht voor het wegverkeer

HOOFDSTUK Q – VISUELE HULPMIDDELEN TER AANDUIDING VAN OBSTAKELS

CS ADR-DSN.Q.840 Objecten die gemarkeerd en/of verlicht moeten worden

HOOFDSTUK S – ELEKTRISCHE SYSTEMEN

CS ADR-DSN.S.880 Stroomvoorzieningssystemen voor visuele hulpmiddelen

HOOFDSTUK T – OPERATIONELE DIENSTEN, APPARATUUR EN INSTALLATIES VAN HET LUCHTVAARTTERREIN

CS ADR-DSN.T.910 Vereisten inzake breekbaarheid van apparatuur

CS ADR-DSN.T.915 Plaatsing van apparatuur en installaties in operationele zones